

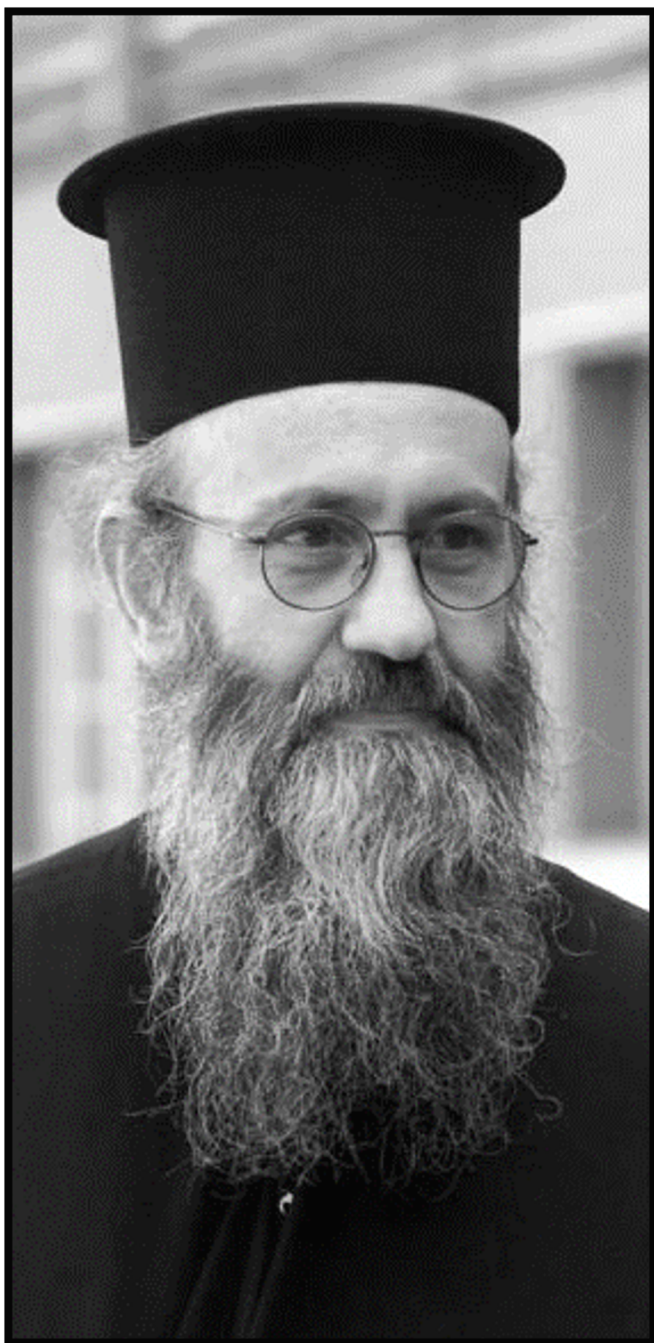

BULETINUL PAROHIEI

SFÂNTUL ILIE - HANUL COLȚEI

„Dacă vrei să sporească iubirea lui Hristos, trebuie să se domolească toate celelalte iubiri: de trup, de sine și de patimi” – Sfântul Cuvios Porfirie

Nr. 514 / 19 noiembrie 2023

PĂRINTELE
IERÓTHEOS VLACHOS

FERICIȚI CEI SĂRACI CU DUHUL

După spusele Domnului nostru Iisus Hristos există o poartă îngustă și o cale strâmtă, dar există și una mare și largă. [...] Calea cea strâmtă și cu necazuri nu este independentă de sărăcia duhului. Domnul a binecuvântat sărăcia, spunând: *Fericiți cei săraci cu duhul*. Nu este vorba doar de o sărăcie a trupului, ci de o sărăcie trupească împreună cu smerenia sufletului. Această smerenie este esențială, întrucât este posibil ca cineva să se lepede de avuții și să trăiască în post și înfrânare, doar pentru a fi lăudat de alți oameni. Aceasta nu înseamnă a fi sărac cu duhul, deoarece slava deșartă reprezintă contrariul sărăciei duhovnicești. Cel ce are o inimă înfrântă și smerită se consideră pe sine nevrednic de laude, avere și confort. Mergând până acolo încât Sfântul Grigorie pune în discuție bazele vieții monahale, mai departe el dezvoltă subiectul vindecării omului de

patimi. De aici înainte, el face o minunată analiză a patimilor și a vindecării lor întrucât monahismul ortodox țintește vindecarea omului.

Sufletul omului are o întreită alcătuire, cu alte cuvinte el are trei puteri, latura rațională, a inteligenței, cea mândioasă și cea poftitoare. Când sufletul este bolnav, cele trei forțe ale sale sunt și ele bolnave. Hristos a început vindecarea sufletului cu latura poftitoare, întrucât dorința nesatisfăcută alimentează puterea mândioasă și atunci inteligența se îmbolnăvește și ea. De aceea, forța mândioasă a sufletului nu se poate vindeca înaintea vindecării laturii poftitoare și nici inteligența nu poate fi vindecată până când celelalte două forțe ale sufletului nu vor fi fost vindecate. De aceea, latura poftitoare trebuie vindecată.

Primul vlăstar al forței poftitoare ce apare încă din copilărie este dragostea față de posesiunile materiale, iar zgârcenia apare puțin mai târziu, deși totuși încă din copilărie. La început, copiii doresc să posede diferite obiecte, iar zgârcenia apare mai târziu, deoarece aceasta din urmă nu își are rădăcinile în firea omului, ci în opțiunea lui. Patima zgârceniei apare din necredința în purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Dragostea de posesiuni materiale și zgârcenia cauzează multe rele, precum lăcomia, avariția, hoția și așa mai departe. Nu numai că există multe patimi derivate din zgârcenie și iubirea de averi, dar apare și lipsa

vreunei înclinații de a face binele. Mintea unui avar este moartă și, în realitate, ea este îngropată în praful și țărâna aurului, așa precum morții sunt îngropați în pământ. Mormântul omului zgârcit miroase mai tare decât mormintele celor morți. Sărăcia de bună voie îl eliberează pe om de această miasmă și patimă ucigătoare de suflet a zgârceniei. Monahul care are patima iubirii de posesiuni și zgârcenia este incapabil de ascultare. De aceea, renunțarea precede ascultarea. Monahul care nu vrea să se elibereze de această patimă ucigătoare este posibil să capete boli trupești.

După ce va fi analizat faptul că cea dintâi patimă care trebuie vindecată este iubirea de avuții, de lucruri materiale, Sfântul Grigorie merge mai departe la cea de-a doua patimă, care este dragostea de sine. Această patimă se dezvoltă în om înaintea patimii iubirii trupești, când omul este încă destul de tânăr. Există două feluri de dragoste de sine. Una este slava deșartă, care se leagă de înfrumusețarea trupului și dorința de a avea haine scumpe, iar cealaltă îi afectează pe cei cunoscuți pentru virtuțile lor și ea este însoțită de ipocrizie și de îngâmfare. Această patimă se poate vindeca prin dragostea pentru slava cerească, prin sentimentul propriei nevrednicii și prin îndelunga răbdare a disprețului celorlalți, punând slava lui Dumnezeu mai presus de propria slăvire. Dacă există cumva vreo virtute, aceea

trebuie atribuită lui Dumnezeu, iar atenția trebuie îndreptată către El. Un mare ajutor în vindecarea acestei patimi îl are “retragerea din lume și trăirea unei vieți de rugăciune”, închiderea în propria chilie. Ca atare, se poate evita îngâmfarea când vezi dezgustul pe care-l aduce cu sine această patimă. O altă patimă legată de iubirea de sine este dorința de a câștiga stima celorlalți. Această patimă “este cea mai subtilă dintre toate”. Și întrucât e cea mai subtilă, trebuie cu orice preț să te ferești de ea evitând să o accepți, respingând orice gând care ar putea aduce cu sine acceptarea ei, înarmându-te împotriva ei. Dorința de a câștiga stima celorlalți este o patimă dezastruoasă. Ea îl conduce pe om mai departe la lipsa de credință. A te bucura de laude din partea oamenilor provoacă invidie, care reprezintă o crimă potențială: “cauza celei dintâi ucideri și apoi uciderea lui Dumnezeu”. În cele din urmă, patima iubirii de sine îl duce pe om la mari falsități.

A treia patimă, care este vlăstarul dorinței, este lăcomia, din care se naște toată necurăția. Lăcomia este strâns legată de patima carnală și apare la om ca fiind a treia pe măsura maturizării sale. Oricum, ea este înăscută în om. Cum se poate explica aceasta? Sfântul Grigorie Palama face excelente observații asupra acestui punct crucial, care reprezintă o problemă a psihologiei contemporane. El spune că nu numai această patimă “ci și

mișcările naturale legate de procrearea copiilor apar încă din pruncie dimpreună cu dorința pruncilor de a suga la pieptul mamei lor”. Dar afirmăm că ele apar mai lent la om, întrucât în pruncie aceste patimi sunt naturale, și, de aceea, nu sunt blamabile. Aceste patimi din pruncie “ne indică o boală sufletească”. Dar ele se transformă în tablou clinic al unei astfel de boli la cei care fac exces de ele. “Când noi răsfățăm trupul pentru a-i întreține patimile”, patima devine rea, iar iubirea de sine este începutul patimilor carnale și o boală a sufletului. Această învățătură a Sfântului Grigorie este importantă întrucât ea exprimă atitudinea Bisericii față de toate acele analize psihologice ale reacțiilor sufletești ale pruncilor și ale copiilor – analize care creează mai multe probleme.

Sfântul Grigorie amintește că mintea este prima victimă a acestor patimi. Mintea este mișcată de patimă întrucât ea este cea care primește imaginea lucrurilor din lumea înconjurătoare prin intermediul simțurilor, folosindu-le într-o manieră pătimășă. Se arată din exemplul Evei că acest lucru se întâmplă mai ales prin intermediul ochilor. De aceea trebuie acordată o mare atenție simțurilor și minții. Așadar, deși patimile sunt considerate ca existând încă din copilărie, ele nu conduc la păcat, ci la păstrarea și întărirea firii omenești “înainte ca mintea să fie implicată în ele”. [...]. În toate situațiile, omul care

dorește să fie eliberat de patimi trebuie să acorde o mare atenție minții neîmpătimate.

Pentru a stinge un foc devastator, nu e de niciun folos să lupți cu flăcările, ci trebuie scos materialul care îl alimentează. Același lucru este valabil și în problemele duhovnicești. Pentru patima desfrânării, nu este suficient să postești și să-ți chinuiești trupul, ci mult mai important este ca izvoarele gândurilor să fie secate prin rugăciune și smerenie.

Sfântul Grigorie este un isihast în toate omiliile sale, dar cu mult mai mult în ceea ce privește vindecarea sufletului. El accentuează necesitatea vindecării minții. Aflăm din învățăturile Părinților Bisericii că facultatea contemplativă a sufletului înconjoară ermetic facultatea

poftitoare a sufletului și patimile [trupești]. Iată de ce vindecarea trebuie aflată acolo. Osteneala trupească și abținerea moderată de la mâncare sunt și ele necesare, dar ceea ce vindecă patimile trupești sunt “osteneala trupească și rugăciunea care tășnește dintr-o inimă smerită”. Așadar, monahul trebuie să cultive facultatea contemplativă, liniștea, el trebuie să stea în chilia sa “pătîmind osteneala rugăciunii făcută cu smerenie”. Chilia celui ce duce o viață cu adevărat monahală “este un adăpost al auto-constrângerii”. Este posibil ca să trăiești o viață de chilie în singurătate și să dobândești sărăcia duhovnicească.

Sursa: **Hierotheos Mitropolit de Nafpaktos**, *Sfântul Grigorie Palama Aghioritul*, Editura Bunavestire, Bacău, 2000

Luni <i>20 noiembrie</i>	18:00	Vecernia și Litia
Marti <i>21 noiembrie</i>	08:00	Utrenia și Sfânta Liturghie → Intrarea în biserică a Maicii Domnului
Vineri <i>24 noiembrie</i>	18:00	Sfântul Maslu
Sâmbătă <i>25 noiembrie</i>	08:00	Utrenia și Sfânta Liturghie → Sfânta Mare Muceniță Ecaterina
	18:00	Vecernia și Litia
Duminică <i>26 noiembrie</i>	08:00	Utrenia și Sfânta Liturghie → Duminica a 30-a după Rusalii (Dregătorul bogat – Păzirea poruncilor)

Pentru versiunea digitală și extinsă a buletinului, abonați-vă pe sfantul-ilie.ro.

Strada Doamnei, nr. 18, Sector 3, București